

2. Зірка – переваги шикування: швидке пересування; кількість бійців; командир керує групою і в випадку атаки швидко переносить напрямок вогню в сторону атаки; час на розгортання строю; швидкий відхід групи при вході в контакт з супротивником; передача інформації. Недоліки шикування: кількість бійців; командир під перехресним вогнем; боєць контролює великий сектор 72 градуси; збільшення боєкомплекту.

3. Дерево – переваги шикування: швидке пересування; кількість бійців; командир контролює групу; передача інформації від командира; ефективність відбиття атаки з будь-якого напрямку; мобільність групи при вогневому контакті. Недоліки шикування: кількість бійців; командир під перехресним вогнем.

4. Хрест – переваги шикування: швидке пересування; кількість бійців; командир контролює групу; передача інформації від командира; ефективність відбиття атаки з будь-якого напрямку; мобільність групи при вогневому контакті. Недоліки шикування: кількість бійців; командир та бійці які знаходяться ближче до центра під перехресним вогнем.

5. Млин – переваги шикування: швидке пересування; кількість бійців; командир контролює групу; передача інформації від командира; ефективність відбиття атаки з будь-якого напрямку; мобільність групи при вогневому контакті. Недоліки шикування: передача інформації з фронту в тил і навпаки; командир контролює сектор, що збільшує на нього навантаження.

Ці способи шикувань дозволять більш ефективно діяти бійцям при диверсійно-розвідувальних діях, а також діяти не за шаблонами й нестандартно по відношенню до супротивника.

Надійшла до редколегії 23.04.2018

УДК 614.88(075.8).Т.252

В. А. ТАШМАТОВ,

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри тактико спеціальної та вогневої підготовки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

Розглянуто особливості надання поліцією України домедичної допомоги особам, що постраждали від дії різного виду надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: *невідкладний стан, перший на місці події, екстрена медична допомога, домедична допомога, особи, що повинні надавати домедичну допомогу.*

Актуальність дослідження. Захист життя та здоров'я людини можна визначити як одну з найважливіших функцій держави. Конституцією України встановлено, що людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність та безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3). Саме Законом України «Про Національну поліцію» передбачено, що поліція зобов'язана, в тому числі, надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.

Мета даної статті – розглянути особливий алгоритм дій поліцейського під час надання домедичної допомоги.

Українське законодавство визначає конкретний перелік осіб, що зобов'язані надавати допомогу постраждалим, які знаходяться у невідкладному стані, тобто у стані, коли у людини раптово погіршилося фізичне або психічне здоров'я, яке становить пряму та невідворотну загрозу її життю та здоров'ю або оточуючих людей і виникає внаслідок будь-якої хвороби, травми, отруєння або інших внутрішніх чи зовнішніх причин. Така допомога здійснюється спеціально визначеними суб'єктами, які першими опинилися на місці події –

території, приміщенні або будь-якому іншому місцезнаходженні людини у невідкладному стані на момент здійснення виклику екстреної медичної допомоги. Перший на місці події – це людина, що виконує основні маніпуляції для порятунку життя постраждалого з використанням мінімального набору обладнання або за його повної відсутності. Головне завдання першого на місці події – негайно розпочати процес надання невідкладної медичної допомоги тим, хто цього потребує.

Екстрена медична допомога – медична допомога, що полягає у здійсненні працівниками системи екстреної медичної допомоги відповідних невідкладних організаційних, діагностичних та лікувальних заходів, спрямованих на врятування і збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

Домедична допомога – невідкладні дії та організаційні заходи, які направлені на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, котра перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

Особами, які зобов'язані надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані, є: рятувальники аварійно-рятувальних служб, працівники державної пожежної охорони, поліцейські, фармацевтичні працівники, провідники пасажирських вагонів, бортпровідники та інші особи, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги.

Національна поліція України (далі – поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Завданнями поліції є надання поліцейських послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Поліцейський зобов'язаний, в тому числі, надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.

Перелік практичних навичок, якими повинен володіти працівник поліції з надання домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях – визначення симптомів респіраторної та серцевої зупинки, проведення простих прийомів полегшення дихання, проведення штучного дихання, проведення зовнішнього масажу серця, основи підтримки життєдіяльності (відновлення роботи серця, дихання), визначення життєвих показників, оцінювання стану потерпілого за життєвими ознаками, видалення сторонніх предметів при обструкції дихальних шляхів, накладання «шийного коміра» та іммобілізація хребта, накладання різноманітних транспортних шин, витягання потерпілих з транспортних засобів (автомобільний транспорт), техніка накладання тугої пов'язки на рану, що кровоточить, техніка накладання джгута при ампутації кінцівок, проведення першої допомоги при опіках, відмороженнях, проведення простих прийомів рятування на воді, дотримання заходів безпеки під час роботи в небезпечних місцях.

У разі ненадання без поважних причин на місці події домедичної допомоги або необгрунтовану відмову у її наданні, поліцейські будуть нести дисциплінарну, адміністративну, кримінальну або цивільно-правову відповідальність.

Для здійснення кваліфікованої домедичної допомоги, поліцейські зобов'язані проходити відповідну підготовку та підвищення кваліфікації. У ході підготовки поліцейських вивчають: 1) етичні та медико-правові аспекти надання домедичної допомоги; 2) яким чином надавати домедичну допомогу, щоб виявити фактори, що загрожують життю, та усунути або зменшити їх негативний вплив на організм людини; 3) як оцінювати стан

постраждалого, здійснювати первинний і вторинний його огляд, ґрунтуючись на принципах анатомії, фізіології, патофізіології та особливостях вікового розвитку людини; 4) як здійснювати серцево-легеневу реанімацію (СЛР), виконувати основи підтримки життєдіяльності; 5) як надавати допомогу постраждалим з невідкладними медичними станами або станами, що викликані факторами навколишнього середовища, як-от: загальне переохолодження, обмороження, перегрівання, опіки; 6) як надавати домедичну допомогу постраждалим з тупими травмами, проникаючими пораненнями черевини, пошкодженнями опорно-рухового апарату; 7) як вживати невідкладних заходів для зупинки кровотечі, накладати пов'язки; 8) як працювати з базовим медичним обладнанням, застосовувати підручні засоби; 9) принципи іммобілізації та евакуації постраждалих з транспортних засобів, запобігати пошкодженням хребта, особливо його шийного відділу; 10) як надавати допомогу вагітним та при пологах; 11) як накладати різноманітні пов'язки; 12) як надавати першу допомогу при опіках, обмороженнях; 13) дотримання заходів безпеки під час роботи у небезпечних місцях.

Підготовка та підвищення кваліфікації проводяться виключно на базі вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-IV рівня акредитації незалежно від форми власності та підпорядкування, навчально-тренувальних відділів центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, навчально-тренувальних відділів Товариства Червоного Хреста, інших навчально-тренувальних підрозділів (далі – установи), які провадять діяльність відповідно до законодавства про освіту за програмами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ) і погодженими з Міністерством освіти та науки України (далі – МОН).

Установи, на базі яких проводяться підготовка та підвищення кваліфікації, за рівнем матеріально-технічного забезпечення і підготовки викладачів повинні відповідати вимогам, установленим МОН.

Поліцейські після проходження навчання зобов'язані знати наступні алгоритми: надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця; надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі; проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма); надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження живота; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок; надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею; надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації; надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок; надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів – обтурації стороннім тілом; надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих; надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною; надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації; надання домедичної допомоги постраждалим з опіками; надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням/відмороженням; надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні; надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні; надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей; надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах; надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти; надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах; надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом та блискавкою; надання домедичної допомоги постраждалим при судомач (епілепсії); надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості.

У літку 2015 року почала працювати нова патрульна поліція. Патрульних поліцейських, в ході першопочаткової підготовки, на досить високому рівні готували по вищезначеним вимогам і це дало велику користь для суспільства. Щодня на території України патрульні поліцейські рятували і рятують життя та здоров'я людей, що знаходяться у невідкладному стані, при цьому інколи надають допомогу на рівні, що відповідає рівню медичного працівника.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 18.03.2018).
2. Про екстрену медичну допомогу : закон України від 05.07.2012 № 5081-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17> (дата звернення: 18.03.2018).
3. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 18.03.2018).
4. Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу : постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-2012-п> (дата звернення: 18.03.2018).
5. Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги : наказ М-ва охорони здоров'я України від 02.03.2009 № 132 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0445-09> (дата звернення: 18.03.2018).
6. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ М-ва охорони здоров'я України від 06.06.2014 № 398 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14> (дата звернення: 18.03.2018).
7. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти : наказ М-ва охорони здоров'я України від 29.03.2017 № 346 // Міністерство охорони здоров'я України : офіц. веб-сайт. URL: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20170329_346.html (дата звернення: 18.03.2018).

Надійшла до редколегії 28.04.2018

УДК 159.9:343

І. В. ТОПОРКОВА,

*старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
керівник навчального відділу Харківського інституту фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У РОБОТІ ЗІ ЗЛОЧИНЦЯМИ

Проаналізовано особливості психологічної готовності поліцейських до роботи зі злочинцями, визначено психологічні особливості та структурні елементи професійної діяльності співробітника поліції, розглянуто компоненти психологічної готовності співробітників органів внутрішніх справ.

Ключові слова: *поліцейські, злочинці, психологічні особливості, психологічна готовність, психологічна стійкість, професійно-ділові якості, професійно-психологічні вміння.*